

RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Kryteria wyboru przedsięwzięć w ramach inwestycji B3.3.1. Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności

Warszawa, październik 2022 r.

1. Informacje ogólne

W ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest instytucją odpowiedzialną za realizację inwestycji B3.3.1. *Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich*. Przy współpracy z Instytutem Technologiczno – Przyrodniczym – Państwowym Instytutem Badawczym, w oparciu o Horyzontalne zasady i kryteria wyboru przedsięwzięć dla Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, określone przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej, zostały opracowane szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć w ramach inwestycji B3.3.1. Przygotowany dokument stanowi realizację kamienia milowego B22L dla inwestycji B3.3.1. Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Projekt dokumentu został skierowany do konsultacji społecznych i uzgodnień.

2. Informacja o przebiegu konsultacji

Konsultacje dokumentu pt. *Kryteria wyboru przedsięwzięć w ramach inwestycji B3.3.1. Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności*, zamieszczonego na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/infografika---zrownowazona-gospodarka-wodna-na-obszarach-wiejskich--konsultacje>) trwały od 11 do 25 sierpnia 2022 r.

W ramach konsultacji zostały zgłoszone 24 uwagi, w tym 18 od Lokalnych Partnerstw Wodnych, 3 od przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i po 1 uwadze od organizacji pozarządowej, spółki wodnej oraz osoby fizycznej.

3. Sposób uwzględnienia uwag i opinii zgłoszonych w trakcie konsultacji społecznych

Wszystkie zgłoszone uwagi i opinie zostały przeanalizowane pod kątem możliwości ich uwzględnienia. Poniższa tabela zawiera wyjaśnienia do poszczególnych uwag i opinii.

TREŚĆ UWAGI	STANOWISKO MRIRW
Dotyczy kryteriów wyboru przedsięwzięć - mimo, że projekt zawiera kryteria dotyczące działań infrastrukturalnych, edukacyjnych, podnoszących wiedzę, w żadnym z nich nie znajdujemy odniesienia do rolnictwa zwierzęcego, które jest odpowiedzialne za wykorzystywanie zasobów wodnych. Jest to bardzo niepokojące w kontekście tragedii ekologicznej - zanieczyszczeniem rzeki Odry i śmiercią ekosystemów. Zanieczyszczenia pochodzące z rolnictwa zwierzęcego stanowią zagrożenie dla ekosystemów, środowiska,	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga nie dotyczy celu ani zakresu projektu. Celem inwestycji jest zwiększenie poziomu retencji wody na obszarach wiejskich. Zakres wprowadzonej reformy oraz planowanych inwestycji został poddany ocenie z uwzględnieniem zasad DNSH.

zdrowia i jakości życia ludzi, zwierząt pozaludzkich. Produkcja zwierzęca odpowiada za ponad jedną czwartą "śladu wodnego" ludzkości. Około 1/3 światowego zużycia wody przypada na produkcję zwierzęcą: jaj, nabiału, mięsa. Odpływy z ferm rażąco zanieczyszczają rzeki, wody gruntowe. Od lat mieszkańcy, mieszkanki alarmują i protestują przeciwko powstawaniu ferm i kolejnych "fabryk" produktów zwierzęcych: jaj, mięsa, nabiału. W związku z powyższym z zaniepokojeniem i zaskoczeniem przyjmujemy fakt, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie odnosi się, w żadnym punkcie konsultowanego dokumentu, w żadnych z kryteriów do kwestii produkcji zwierzęcej i zagrożeń dla zasobów wodnych, jakie powoduje działanie rolnictwa zwierzęcego: hodowla, chów zwierząt tzw. hodowlanych i procesy związane z utrzymaniem i prowadzeniem produkcji mięsa, nabiału oraz jaj. Dlatego zwracamy się z apelem o uwzględnienie kwestii wpływu produkcji zwierzęcej na ochronę zasobów wodnych w kryteriach dotyczących wszystkich działań: inwestycyjnych oraz edukacyjnych i podnoszących świadomość. Komisja Europejska opracowuje obecnie ramy Zrównoważonego Unijnego Systemu Żywnościowego, które będą stanowić narzędzie implementacji Od pola do stołu. Polska bazuje dzisiaj na szkodliwej produkcji i rolnictwie zwierzęcym musi prowadzić działania na rzecz transformacji systemu żywności przygotowując osoby pracujące w systemie produkcji żywności, przekierowując wsparcie finansowe na produkcję roślinnej żywności, wspierając edukację, R&D, kształcenie kadr. Jednym z narzędzi dla zrównoważonego systemu żywnościowego są kryteria wyboru projektów, które w każdym z programów operacyjnych, strategii muszą odnosić się do kwestii szkodliwości produkcji zwierzęcej, w szczególności konsekwencji środowiskowych, społecznych, gospodarczych i zdrowotnych funkcjonowania ferm przemysłowych.

<p>Dotyczy kryterium nr 2 (szczegółowe kryteria środowiskowe) - Przedsięwzięcie zaliczane do małej retencji. Kryterium weryfikowane w: Obszarze B. Weryfikowane jest czy przedsięwzięcie dotyczy:</p> <p>1) urzędzeń melioracji wodnych; 2) zbiorników retencyjnych o pojemności zbiornika do 500 tys. m³, a w przypadku zbiorników kopanych o pojemności zbiornika do 50 tys. m³, 3) urzędzeń piętrzących na ciekach wodnych o szerokości koryta cieku do 5 m oraz piętrzeń o wysokości piętrzenia nieprzekraczającej 3 m - dopisanie dodatkowego typu projektów, w tym kryterium o następującej treści: „4) małych zbiorników wodnych na zurbanizowanych terenach wiejskich” - dopisanie dodatkowego typu projektów, w tym kryterium o następującej treści: „4) małych zbiorników wodnych na zurbanizowanych terenach wiejskich”. W Krajowym Planie Odbudowy wskazano, że jednym z ważniejszych działań związanych z rozwojem małej retencji jest budowa i rewitalizacjach byłych i istniejących małych zbiorników wodnych. Przedstawione kryterium szczegółowe w żadnym zakresie nie ujmuje tego typu inwestycji, uniemożliwiając zdobycia dodatkowych punktów przez ważne dla społeczności wiejskiej, rolnictwa i leśnictwa inwestycji pozwalających na gromadzenie wód opadowych w małych zbiornikach wodnych, dzięki czemu możliwe jest wdrażania oddolnych inicjatywy w zakresie retencji i spowalniania opływu wód opadowych. Obecnie na wiejskich terenach zurbanizowanych istotnym jest aby realizowane były projekty dot. tworzenia lub rewitalizacji istniejących zbiorników wodnych dla wód opadowych jako kluczowe elementu adaptacji do niekorzystnych zmian klimatu.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zbiorniki na wiejskich terenach zurbanizowanych również podlegają pod dotychczasowe kryterium. Nie ma potrzeby dodawania odrębnego.</p>
<p>Kryteria wyboru przedsięwzięć - brak zapisu dotyczącego wartości poziomu dofinansowania, czy wkładu własnego i w jakiej wysokości powinien zostać zabezpieczony przez jednostkę samorządową.</p> <p>Dotyczy kryterium nr 12 (horyzontalne) - brak zapisu dotyczące wyliczania wskaźników.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Poziom dofinansowania wynika z zasad KPO. W przypadku B3.3.1. poziom dofinansowania dla jest wynosi 100% kosztów kwalifikowalnych, przy czym VAT nie stanowi kosztu kwalifikowalnego. Kryteria horyzontalne są kryteriami dostępu (spełnia/nie spełnia). Dane przedsięwzięcie</p>

<p>Kryteria w punktach gdy są podane 2 czy 4 warunki, a punktacja jest 0/1 to jak będzie oceniany całościowo punkt -0,3 punktu 0,6 punktu 0,9 punktu 1,0 punktu? Wartość punktu który nie ma opisu i warunków, a jego siła to 0/1 - w całości punktacji może mieć decydujące znaczenie w ocenie całego zamierzenia.</p>	<p>musi spełnić wszystkie kryteria horyzontalne. W przypadku gdy są podane 2 czy 4 warunki w jednym kryterium, wystarczy spełnić jeden z warunków.</p>
<p>Obszar A - w obszarze A dodać remont/konserwację istniejących urządzeń melioracyjnych typu staw śródpolowy.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Obszar A jest związany z zacieśnianiem współpracy na rzecz poprawy gospodarki wodnej i nie ma tam miejsca na finansowanie prac remontowo-konserwatorskich.</p>
<p>W obszarze B dopisać jako beneficjenta Spółki Wodne. Jest to bardzo istotne z punktu widzenia praktyka znajdującego sposób podejścia gmin do tematu.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. W obszarze B zgodnie z założeniami KPO beneficjentami środków będą jednostki samorządu terytorialnego. Spółki wodne mogą otrzymać środki z innego źródła np. PROW 2014-2020 z poddziałania 5.1.</p>
<p>Dotyczy kryterium nr 13 (horyzontalne) - Adekwatność wskaźników własnych przedsięwzięcia. Kryterium weryfikowane w: Obszarze A, B i C. Analizowane jest czy we wniosku o objęcie przedsięwzięcia wsparciem OOW wskazał pozytywny wpływ na realizację następujących wskaźników własnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w obszarze A: „liczba gmin uczestniczących w LPW” • w obszarze B: „liczba wybudowanych, przebudowanych, odbudowanych, rozbudowanych urządzeń melioracji wodnych lub małych urządzeń wodnych” • w obszarze C: „powierzchnia gruntów zmeliorowanych objętych inwentaryzacją w [ha]” - uwzględnienie w kryteriach inwestycji dot. małych zbiorników wodnych, które w wielu gminach wiejskich, zwłaszcza na terenach zurbanizowanych będą miały bardzo pozytywny wpływ na zrównoważony potencjał gospodarki wodnej. W przypadku pozostawienia „małych urządzeń wodnych” zasadnym jest wskazanie w kryteriach definicji tego zapisu. <p>W Krajowym Planie Odbudowy w zakresie reformy B.3.3.1 zapisano, że wsparcie będzie udzielane również na inwestycje w zakresie małych zbiorników wodnych. Zaproponowany</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Szczegółowe kryteria środowiskowe uwzględniają parametry, które wg oceny ekspertów zalicza się do małych urządzeń wodnych oraz szerzej przedsięwzięć zaliczanych do małej retencji.</p>

<p>aktualnie zapis w Kryteriach (obszar B) nie uwzględnia i nie preferuje jako pozytywnych inwestycji dot. małych zbiorników wodnych. Dodatkowo wprowadza nowy typ potencjalnych inwestycji tj.: „małe urządzenia wodne”.</p>	
<p>Dotyczy kryterium o LPW - kryterium jest niejasne. Nie wiadomo co rozumieć pod pojęciem "pola", które jest w kryteriach.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Uwaga nieprecyzyjna. Pole oznacza zwarty obszar gruntu zajęty pod uprawę danej rośliny.</p>
<p>Kryteria wyboru przedsięwzięć - dopisanie Spółek Wodnych jako beneficjentów środków, a także dopisanie konserwacji istniejących urządzeń melioracyjnych jako zadań możliwych do realizacji. Dopisanie Spółek Wodnych jako beneficjentów umożliwi lepsze i efektywniejsze wykorzystanie środków, gdyż to właśnie Spółki Wodne znają temat retencji najlepiej, a w gminach często nie ma nikogo kto by znał temat.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. W obszarze B zgodnie z założeniami KPO beneficjentami środków będą jednostki samorządu terytorialnego. Spółki wodne mogą otrzymać środki z innego źródła np. PROW 2014-2020 z poddziałania 5.1. Ponadto Spółki Wodne powinny mieć decydujący wpływ na decyzje inwestycyjne, a tym samym wnioski składane przez jednostki samorządu.</p>
<p>Dotyczy kryterium nr 10 (horyzontalne) W obszarze B, w przypadku planowanego szczególnego korzystania z wody, właściwy organ musi udzielić odpowiedniej zgody wodnoprawnej zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Prawo Wodne, którą to zgodę dołącza się do wniosku - w przypadku korzystania z wody na potrzeby bieżące gospodarstwa, nie ma konieczności występowania o pozwolenie wodnoprawne w obszarze nienaruszającym ilości pobranej wody ze zbiornika retencyjnego w danej miejscowości. Zmniejszenie dokumentacji przy uzyskaniu pozwolenia oraz ułatwienie pracy podczas prowadzenia gospodarstwa rolnego.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zasady poboru wody nie ulegają zmianie. W przypadku zwykłego korzystania z wód nie jest wymagane pozwolenie wodnoprawne.</p>
<p>Dotyczy kryterium nr 8 (horyzontalne) przedsięwzięcia nie prowadzą do pogorszenia stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz nie uniemożliwiają poprawy stanu lub potencjału ekologicznego jednolitych części wód, na które oddziałują; - poprzez wymóg dołączenia do wniosku decyzji OOŚ/raportu OOŚ w przypadku przedsięwzięć podlegających takiej ocenie. Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 70 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>

<p>(Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.) do przedsięwzięć wymagających uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zalicza się m.in. kanały w rozumieniu art 16 pkt 21 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r., poz. 2233 ze zm.). W myśl przedmiotowej ustawy Ilekroć w ustawie jest mowa o kanałach - rozumie się przez to sztuczne koryta prowadzące wody w sposób ciągły lub okresowy, o szerokości dna co najmniej 1,5 m przy ich ujściu lub ujęciu. Oznacza to, że przedsięwzięcia związane z budową, przebudową, odbudową, rozbudową urządzeń melioracji wodnych oraz niewielkich urządzeń wodnych tylko w niektórych przypadkach wymagają uzyskania decyzji OOŚ.</p>	
<p>Dotyczy kryterium nr 6 (horyzontalne) Sprawdzana jest kwalifikowalność, adekwatność i racjonalność wydatków planowanych do poniesienia w ramach przedsięwzięcia. Weryfikacja kwalifikowalności obejmuje następujące warunki: - VAT nie jest wydatkiem kwalifikowalnym i nie może być finansowany ze środków RRF w ramach żadnej z inwestycji/przedsięwzięcia -proponycja zmiany dopuszczająca kwalifikowalność podatku VAT poprzez wykazanie możliwości odzyskania lub braku możliwości odzyskania podatku VAT uzależniając decyzję przedłożeniem Interpretacji przepisów prawa podatkowego (interpretacji indywidualnej). Podobne rozwiązania są zaproponowane w PROW 2014-2020.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. W KPO VAT jest wydatkiem niekwalifikowalnym.</p>
<p>Horyzontalne kryteria wyboru przedsięwzięć - skala punktowa powinna być 0-5, a nie 0/1. Bardziej szczegółowa punktacja i ocena.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Kryteria horyzontalne są kryteriami dostępu (spełnia/nie spełnia).</p>
<p>Dotyczy kryterium nr 1 (horyzontalne) Ocenie podlega czy harmonogram realizacji przedsięwzięcia nie przekracza ram czasowych kwalifikowalności przedsięwzięć określonych w następujących dokumentach tj.: - rozporządzeniu RRF - kwalifikowalne przedsięwzięcie może się zacząć nie wcześniej niż 01.02.2020 r. i zakończyć nie później niż</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Terminy wynikają z ogólnych zasad KPO.</p>

<p>31.08.2025 r. - termin powinien być do 31.08.2030 r. Zbyt krótki czas na realizację.</p>	
<p>Kryterium nr 2 (szczegółowe) Weryfikowane jest czy przedsięwzięcie dotyczy: - zbiorników retencyjnych o pojemności zbiornika do 500 tys. m³, a w przypadku zbiorników kopanych o pojemności zbiornika do 50 tys. m³ - zwiększenie proponowanej pojemności całkowitej zbiornika retencyjnego do 2 mln m³. Zapotrzebowanie.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zakres przedsięwzięć został ograniczony do małych zbiorników wodnych.</p>
<p>Kryteria premiujące Nr 1 - każde planowane przedsięwzięcie powinno być rozpatrywane oddzielnie pod kątem zastosowania rozwiązań opartych na przyrodzie. Jeżeli retencjonowanie wody będzie oparte na naturalnych procesach ekosystemowych takie przedsięwzięcia powinny dostać dodatkowe punkty premiujące np. 5. Jeśli nie będzie zawierać takich rozwiązań to punkty nie powinny zostać przyznane. Promowanie wszystkich inwestycji/przedsięwzięć, które będą sprzyjały naturalnej retencji wody i wpływały korzystanie na bioróżnorodność siedlisk hydrogenicnych.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Kryterium premiujące preferuje rozwiązania oparte na przyrodzie.</p>
<p>Kryteria horyzontalne - pkt 12 - zamiast słowa „oraz” między wymienionymi wskaźnikami wpisać słowo „lub”. Przy zerojedynkowej ocenie nasuwa się wątpliwość, czy inwestycja np. w meliorację spełni warunki wskaźnika wspólnego „Ludność korzystająca ze środków ochrony przed powodzią, pożarami lasów i innymi klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem”.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>
<p>Kryteria premiujące - Rozwiązania oparte na przyrodzie - rezygnacja z kryterium. Zgodnie z zapisami w dokumencie: „Weryfikacja Horyzontalnych kryteriów wyboru przedsięwzięć i Szczegółowych kryteriów środowiskowych następuje poprzez ocenę zerojedynkową. Niespełnienie któregośkolwiek z tych kryteriów dostępu skutkuje brakiem możliwości finansowania danego przedsięwzięcia ze środków planu rozwojowego Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększana Odporności”. Z zapisu w szczegółowych kryteriach środowiskowych w pkt. 2 wynika, że przedsięwzięcie musi dotyczyć:</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Kryterium wynika z wymogów KE.</p>

<p>1) urządzeń melioracji wodnych;</p> <p>2) zbiorników retencyjnych o pojemności zbiornika do 500 tys. m³, a w przypadku zbiorników kopanych o pojemności zbiornika do 50 tys. m³;</p> <p>3) urządzeń piętrzących na ciekach wodnych o szerokości koryta cieku do 5 m oraz piętrzeń o wysokości piętrzenia nieprzekraczającej 3 m. W przeciwnym wypadku, nie będzie się kwalifikować do wsparcia w ramach KPO. W opisie kryterium Rozwiązania oparte na przyrodzie zapisano: „Weryfikowane jest czy przedsięwzięcie obejmuje rozwiązania oparte na przyrodzie, tj. projekty, które opierają się na naturalnych procesach ekosystemowych, obejmujących m.in. odtworzenie naturalnych cech krajobrazu i przynoszą korzyści bioróżnorodności (przywrócenie) cech krajobrazu zatrzymującego wodę, w tym rekultywacja terenów podmokłych, renaturalizacja rzek, zakładanie łąk, żywopłotów lub pasów buforowych dzięki roślinności między polami a zbiornikami wodnymi itp.”</p> <p>Takie ujęcie kryterium powoduje, że trudno będzie uzyskać jakiegokolwiek punkty przy np. inwestycji dotyczącej melioracji. Niejasny jest także zapis „W ramach weryfikacji ocenia się udział przedsięwzięć uwzględniających rozwiązania oparte na naturze w łącznej ilości planowanych przedsięwzięć stosując następującą punktację”. Czy udział przedsięwzięć opartych na przyrodzie będzie określany liczbą tych przedsięwzięć, czy kwotą przewidzianą na te przedsięwzięcia w ogólnej kwocie inwestycji. Poziom niejasności przy weryfikacji tego kryterium dyskwalifikuje je w praktycznym zastosowaniu.</p> <p>W zamian można by zastosować kryterium przyznające punkty od 1 do 5 za powierzchnię użytków rolnych lub leśnych korzystających z poprawy retencji, co samo w sobie jest rozwiązaniem opartym na przyrodzie.</p>	
<p>Kryteria premiujące, nr 3 - weryfikowane jest czy beneficjent jest członkiem Lokalnego Partnerstwa Wodnego (złożył deklarację</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Sam fakt złożenia deklaracji nie jest wystarczającym potwierdzeniem uczestnictwa jednostki</p>

<p>przystąpienia do LPW) rozumianego jako dobrowolnego formalnego lub nieformalnego zrzeszenia osób i podmiotów zaangażowanych w gospodarowanie wodą na terenie danego powiatu, utworzonego z udziałem Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego. LPW w każdym województwie opierają się na innych podstawach i dokumentach. Należy doprecyzować zapis członkostwa w LPW.</p>	<p>samorządu terytorialnego w Lokalnym Partnerstwie Wodnym.</p>
<p>Kryteria premiujące, nr 4 - weryfikowane jest czy przedsięwzięcie zostało wskazane w Planie wieloletnim Lokalnego Partnerstwa Wodnego jako inwestycja na terenie działania danego LPW. LPW działają dobrowolnie wg. umówionych nieformalnych reguł innych w każdym województwie. Nie we wszystkich LPW są powołane Rady Partnerstwa oraz odpowiednia (ilościowo) reprezentacja członków. Organy te nie podejmują uchwał ponieważ nie zostało to uregulowane i nie było takiego wymogu. Plany wieloletnie inwestycji w powiatach zostały przyjęte poprzez głosowanie (aklamację) i dlatego też przedsięwzięcia winny być sprawdzane pod względem umieszczenia ich w tych planach wieloletnich.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>
<p>Szczegółowe kryteria środowiskowe Przedsięwzięcia zaliczane do małej retencji - weryfikowane jest czy przedsięwzięcie dotyczy: 1) Urządzeń melioracji wodnych 2) Zbiorników retencyjnych o pojemności zbiornika do 50 tys. m³; 3) Urządzeń piętrzących na ciekach wodnych o szerokości koryta cieku do 5 m oraz piętrzeń o wysokości piętrzenia nieprzekraczającej 3 m - weryfikowane jest czy przedsięwzięcie dotyczy: 1) Urządzeń melioracji wodnych 2) Zbiorników retencyjnych o pojemności zbiornika do 50 tys. m³ 3) Urządzeń piętrzących na ciekach wodnych o szerokości koryta cieku do 5m oraz piętrzeń o wysokości piętrzenia nieprzekraczającej 3 m 4) Weryfikacja pod względem lokalizacji przedsięwzięć, a w szczególności zbiorników retencyjnych. Zmiany klimatyczne spowodowały wzrost intensywności opadów, w tym deszczy nawalnych, co generuje zwiększony spływ</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Weryfikacja pod względem właściwego doboru lokalizacji będzie dokonywana na etapie opracowywania planów wieloletnich przez LPW oraz weryfikacji zgłoszeń składanych do PGW WP.</p>

<p>powierzchniowy, dlatego też bardzo istotna staje się właściwa lokalizacja zbiorników. Zbiorniki retencyjne będą musiały w krótkim czasie „wyłapać” dużą ilość opadów.</p>	
<p>Szczegółowe kryteria środowiskowe 4. Wzmacnianie odporności na zmiany klimatu - dopisać: weryfikowane jest czy przedsięwzięcie spowoduje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zjawisko synergii czyli wzmacniania wraz z sąsiadującymi biocenozami i ekosystemami, spodziewanych efektów - niekorzystne naruszenie istniejącej równowagi w otoczeniu środowiskowym - niekorzystny wpływ na działalność naturalnych sojuszników, głównie bobrów. <p>Wszystkie inwestycje należy rozpatrywać w kontekście całego otoczenia przyrodniczego. Pomiędzy ekosystemami rolniczymi oraz naturalnymi istnieje szereg wzajemnych zależności i interakcji, dlatego podejście holistyczne jest w pełni uzasadnione.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Kryterium ma na celu ochronę torfowisk, które stanowią naturalny potencjał retencyjny. Ponadto kryteria premiujące uwzględniają elementy oparte na naturze.</p>
<p>Kryteria premiujące 1. Rozwiązania oparte na przyrodzie - problematyczne może być określenie udziału rozwiązań opartych na procesach naturalnych. Są to często procesy, działania przenikające się, współistniejące, wzajemnie zależne. Np. przywrócenie terenów podmokłych wymagało będzie pewnych prac ziemnych, nasadzeń, reintrodukcji różnych organizmów. Również zaniechanie pewnych praktyk czy działań może stymulować zmiany sprzyjające np. renaturyzacji, zwiększaniu retencji. Więc może postępowanie ograniczające niektóre praktyki należałoby premiować.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Kryterium premiujące uwzględniają elementy oparte na naturze, w tym zaniechanie działań.</p>
<p>Kryteria premiujące 2. Przedsięwzięcie jest realizowane w powiatach o dużym znaczeniu rolnictwa - kryterium to jest niesprawiedliwe. Nawet jeżeli udział użytków rolnych wynosi 10% to rolnicy z takich powiatów nie powinni być wykluczani i nierówno traktowani. Ponadto ewentualnie podejmowane działania mogą mieć ponadregionalne oddziaływanie, poprzez np. sieć cieków wodnych. Wszystkie rozwiązania</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Celem działania jest wzmocnienie odporności obszarów wiejskich, w tym poprawa gospodarki wodnej na gruntach rolnych i leśnych.</p>

<p>prośrodowiskowe, nawet w tych powiatach o małym udziale gruntów rolnych, dają szansę i nadzieję na odwrócenie niekorzystnego trendu zmian klimatycznych, chociaż jest to praca na pokolenia.</p>	
<p>Weryfikowane jest czy przedsięwzięcie nie spowoduje degradacji gleb organicznych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeznaczanie ich na cele nierolnicze lub nieleśne - rozszerzenie definicji o przeznaczeniu gruntów na cele nierolnicze lub nieleśne. <p>Głównie chodzi tu o zabudowę mieszkaniową, zarówno letniskową i jednorodzinna na łąkach, które potencjalnie służą do odbioru wody w przypadku nagłych zjawisk atmosferycznych/klęsk/ podtopień i zalań.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Celem działania jest wzmocnienie odporności obszarów wiejskich, w tym poprawa gospodarki wodnej na gruntach rolnych i leśnych.</p>
<p>Kwalifikowalne przedsięwzięcie może się zacząć nie wcześniej niż 01.02.2020 r. - określenie wstępnego etapu inwestycji. Czy ta data o kwalifikalności kosztów przedsięwzięcia nie jest zbyt odległa?</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Terminy wynikają z ogólnych zasad KPO.</p>